

SIMRISHAMNS KOMMUN
Stadsarkitektkontoret

OMRÅDESBESTÄMMELSER FÖR RÖRUMS KYRKBY. Stadsarkitektkontoret, Simrishamns kommun, Skåne län, 2000-04-04.

PLANBESKRIVNING

Handlingar

Plankarta i skala 1:3000 daterad 2000-04-04
Planbeskrivning daterad 2000-04-04
Samrådsyttrande i programskedet daterad 2000-02-01
Samrådsredogörelse daterad 2000-05-30
Utlåtande daterad 2000-08-31
Fastighetsägarförteckning daterad 1999-09-23 och 1999-11-01
med revidering daterad 2000-04-10, 2000-06-21

Bakgrund och syfte

Enligt den kommunala översiktsplan som 1991 antogs av kommunfullmäktige bör områdesbestämmelser upprättas för Rörums kyrkby för att skydda den kulturhistoriskt värdefulla miljön.

Områdesbestämmelser innebär att man uppställer varsamhetsbestämmer att gälla vid om- och tillbyggnader samt vid eventuell nybyggnad.

Dessa bestämmelser går ut på att nybyggnad, tillbyggnad och ändring av byggnad skall utföras med varsamhet mot den existerande bystrukturen och bebyggelsekaraktären. Den lokala byggnadstraditionen skall vara vägledande. Det kan gälla husets placering på tomten, dess skala och proportioner, dess höjd och taklutning samt dess material och färgsättning.

I samma syfte utökas bygglovplikten till att även gälla omfärgning, byte av fasad- och takmaterial samt för andra ändringar som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende. Inom området krävs också bygglov för att uppföra, bygga till eller på annat sätt ändra ekonomibyggnad för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförd näring.

Områdesbestämmelser

Områdesbestämmelser är en relativt ny planform, något enklare än en detaljplan. Begreppet infördes i planlagstiftningen 1987 för att förtydliga översiktsplanens intentioner och för att på ett enklare sätt kunna reglera befintlig bebyggelse, ta till vara kulturhistoriska värden, minska eller utöka bygglovplikten mm. Områdesbestämmelser ger ingen enskild bygggrätt utan anger enbart vilka regler som skall gälla vid eventuell byggnation.

Eventuell ny bebyggelse prövas i detaljplan.

Plansituation

Samlad bebyggelse, vilket innebär att bygglov idag även krävs för tillbyggnader, komplementbyggnader, murar och plank.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	Postgiro
272 80 SIMRISHAMN	St Rådmansgatan 6	0414 - 81 90 00	0414 - 120 65	991 - 1819	11 16 20 - 1

Tidplan

Framtagande av regler för områdesbestämmelserna kommer att ske enligt Plan- och bygglagens bestämmelser om normalt planförfarande. Tidplanen för arbetet är enligt följande:

Tidigt samråd om planprogrammet november-december 1999	
Beslut om samrådshandlingar	februari 2000
Beslut om samråd	april
Samråd	maj
Beslut om utställning	juni
Utställning	juli-augusti
Beslut av byggnadsnämnden	september
Antagande av kommunfullmäktige	oktober
Laga kraft	november

Samråd

Samrådsparter är Simrishamns kommun med sina olika förvaltningar, Länsstyrelsen, Lantmäterimyndigheten, Vägverket, Länsmuséet och berörda sakägare/fastighetsägare samt övriga parter vilka är Telia, Sydkraft, Österlens Naturvårdsförening och Föreningen för Fornminnes- och hembygdsvård i Sydöstra Skåne.

Bebyggelsemiljö enligt Skånes Hembygdsförbund. Årsbok 1982.

Rörums kyrkby ligger i det böljande backlandskapet mellan Kivik och Simrishamn. Stora delar av backarna runt byn utgörs av betesmark. Kyrkan uppfördes 1879 som ersättning för socknens medeltida kyrkobyggnad. Den nya kyrkan gavs en för tiden kännetecknande utformning med hög resning, stora fönster, vitputsade fasader och västtorn. Bebyggelsen, som är samlad utmed den slingrande genom-fartsvägen, består i huvudsak av gatehus, belägna på de vid skiftet 1864 utflyttade gårdarnas gamla tomtplatser. En mindre koncentration av gatehus finns dessutom öster om kyrkan. Av byns 23 gårdar ligger fem kvar i byn. De bevarar genom sin lokalisering och sitt byggnadsskick en ålderdomlig prägel liksom de många gatehusen. Byggnader i korsvirke och tegel, i stor utsträckning putsade, är mest vanliga. Byns gamla gästgivaregård hade bl a Linné och Strindberg som gäster. Ån, som rinner genom Rörum i SV-NO riktning drev i gången tid en vattenmölla norr om bykärnan.

Motiv för bevarande enligt Skånes Hembygdsförbund

Rörum är ett gott exempel på 1800-talets utskiftade skånska kyrkbyar. Bebyggelsefulla element i bymiljön är framförallt bebyggelsens struktur och det äldre byggnadsbeståndet. Viktigt för miljön är dessutom de till byn gränsande, öppna markerna.

**Beskrivning enligt
Länsstyrelsen i
Kristianstad 1996
(Från Bjäre till Österlen
Skånska natur- och
kulturmiljöer)**

*Rörums by och backar. Väl samlad och bevarad bymiljö.
Stort naturbetesområde med artrika torrängar. Värdefullt
vattendrag som kantas av gammal ädellövskog. Delvis
naturreservat.*

Hela landskapet visar på ett tydligt historiskt samband mellan människan, hennes betesdjur och omgivande miljö. Det stor-slagna och böljande landskapet vid Rörum är huvudsakligen uppbyggt av isälvsavlagrat material, mestadels sand och finare fraktioner.

De mjuka kullarna, som till största delen består av betesmarker, är präglade av människans betesdjur och av periodvis återkommande åkerbruk under århundradena. Landskapet söder om Rörum består av starkt kuperade betesbackar kring Rörum södra å. I ån finns vattenfall med skärningar i den kambriska sandstenen. Den slingrande åströmfåran kantas av alridåer i de nedre delarna och av bokskog i de övre.

Vattenkvarnen Sträntemölla är känd från 1300-talet. Dess välbevarade byggnader är uppförda på 1700- och 1800-talen i tegel, korsvirke och gråsten. Uppströms Sträntemölla finns uppdämda vattenfall vid Forsemölla. Här häckar både försärla och strömstare. Marken är belägen på ett större område med issjösediment, mest grovmo som i de västra delarna är blockrik. Vid Lerhögarna i väster tar sandigmoig morän vid och öster om ån finns ett mindre parti med glacial finlera. Markerna är öppna med spridda trädjungar med bl. a. tall, ek, bok, björk och al. I buskskiktet förekommer en, hagtorn och nypon, bitvis ganska rikligt.

Kyrkan i Rörum byggdes under 1800-talet som ersättning för den medeltida kyrkan. Rörums by skiftades 1864 och bebyggelsen består idag huvudsakligen av gatehus på de gamla gårdstomterna på ömse sidor om den gamla bygatan. Dessutom finns en del gatehus öster om kyrkan och utanför byn. Många gatehus är putsade eller av korsvirke i traditionell stil. Hela bebyggelseenheten är väl samlad.

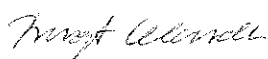
**Bibehållande av värden
enligt Länsstyrelsen i
Kristianstad**

*Ny bebyggelse i Rörum bör anpassas till befintlig tradition.
Miljön och landskapet runt Sträntemölla bör bibehållas
intakt. Fortsatt hävd utan kvävepåverkan på betesmarkerna.*

- Byns utveckling** Kartor från början av artonhundratalet fram till idag visar hur Rörums kyrkby utvecklats. Vid skiftet 1864 flyttade 18 av byns 23 gårdar.
- Område av riksintresse** Rörums kyrkby, öster om den gamla landsvägen, ingår i område av riksintresse för turism och rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 1, 2 §§ miljöbalken, område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och kustzon av riksintresse enligt 4 kap 1, 4 §§ miljöbalken. Området väster om landsvägen är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Landskapsbildsskydd enligt 19 § Naturvårdslagen gäller för Rörum med omgivningar. Sydöst om Rörum ligger Sträntemöllas naturreservat.
- Vattentäkt** Hela Rörums by ligger inom skyddszon för vattentäkt.

Simrishamn 2000-04-04

STADSARKITEKTKONTORET

Bengt Celandér
stadsarkitekt

Curt Bülund
arkitekt SAR